

(Не)обов'язковість отримання дозвільних документів у закупівлях

Право провадити окремі види господарської діяльності без отримання документів дозвільного характеру. Що це за операції та яким чином це питання стосується публічних закупівель? Розбираємо далі в цій статті.

Верховною Радою України прийнято Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення умов провадження господарської діяльності в період дії воєнного стану в Україні» № 3869-ІХ від 17.07.2024. Тобто запущено своєрідну дерегуляцію у законодавстві з метою полегшення роботи бізнесу в умовах воєнного стану. 02.09.2024 вказаний Закон набув чинності.

Відповідно до вказаного Закону у період дії воєнного стану, введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 № 64/2022, затвердженим Законом України «Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні”» від 24.02.2022 № 2102-ІХ (далі — воєнний стан), **право на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності може набуватися суб'єктом господарювання на підставі подання на безоплатній основі до відповідних дозвільних органів декларації про провадження господарської діяльності без отримання документів дозвільного характеру, крім тих видів господарської діяльності, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України.** Цей перелік визначено постановою Кабінету Міністрів України № [314 від 18.03.2024](#).

Також відповідно до зазначеного Закону внесено зміни до ряду нормативно-правових актів, зокрема Закону України «[Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності](#)» та Закону України «[Про ліцензування видів господарської діяльності](#)».

Види діяльності, які звільнено від отримання документів дозвільного характеру

Які ж види діяльності звільнено від отримання документів дозвільного характеру? Розберімося далі, а також зрозуміймо, як ці зміни у законодавстві стосуються публічних закупівель.

Варто перш за все зазначити, що **не йдеться про високоризиковані види діяльності**, на які, як і раніше, необхідно отримати дозвіл. До такого переліку обов'язково входить діяльність, якщо вона може призвести до: *спричинення загрози національним інтересам, негативного впливу на функціонування об'єктів критичної інфраструктури, порушення*

нормальних умов життєдіяльності населення, негативного впливу на екологічну безпеку.

Заява та документи для одержання документа дозвільного характеру, декларація про провадження господарської діяльності можуть бути подані за вибором суб'єкта господарювання незалежно від задекларованого (zareєстрованого) місцезнаходження (місця проживання), місця провадження господарської діяльності або місцезнаходження відповідного об'єкта у спосіб, передбачений Законом.

Крім цього, згідно із законом, на період дії воєнного стану зупиняється проведення планових перевірок щодо додержання дозвільними органами (їх посадовими особами) вимог законодавства з питань видачі документів дозвільного характеру, встановленого порядку їх видачі.

Варто зазначити, що в період дії воєнного стану право на провадження господарської діяльності або частини виду господарської діяльності, крім видів господарської діяльності, зазначених у пункті 1 частини першої статті 7 Закону, може набуватися суб'єктом господарювання на підставі подання **на безоплатній основі** до відповідного органу ліцензування декларації про провадження господарської діяльності без отримання ліцензії.

Порядок подання декларацій затверджується Кабінетом Міністрів України.

Наразі декларацію про провадження господарської діяльності можна подати через Дію (послуга єДозвіл). Зокрема, у межах проєкту єДозвіл для бізнесу стала доступною перша послуга — декларація відповідності матеріально-технічної бази вимогам охорони праці. Раніше реєстрація цього документа територіальним центром Держпраці могла тривати до п'яти днів. Тепер підприємці можуть подати його буквально у декілька кліків. Також декларацію про провадження господарської діяльності можна подати через центри надання адміністративних послуг.

Варто пам'ятати, що невідкладно, але не пізніше шести місяців після припинення чи скасування воєнного стану, необхідно звернутися до відповідних органів ліцензування, дозвільних органів, аби отримати відповідні дозвільні документи в порядку, передбаченому законодавством.

Тож, наведемо **орієнтовний перелік видів діяльності**, які можуть провадитися на підставі декларації про провадження господарської діяльності **без отримання ліцензії**:

діяльність у сфері медіа, що ліцензується відповідно до Закону України «Про медіа»;

освітня діяльність, яка ліцензується з урахуванням особливостей, визначених спеціальними законами у сфері освіти;

будівництво об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів

з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками, за переліком видів робіт, що визначається Кабінетом Міністрів України, — з урахуванням особливостей, визначених Законом України «Про регулювання містобудівної діяльності»;

надання послуг і виконання робіт протипожежного призначення за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України;

ветеринарна практика;

туроператорська діяльність;

охоронна діяльність;

виробництво ветеринарних препаратів;

заготівля та тестування донорської крові та компонентів крові незалежно від їх кінцевого призначення, переробка, зберігання, розподіл та реалізація донорської крові та компонентів крові, призначених для трансфузії.

Завантажуйте за потреби [приклад довідки щодо наявності ліцензії на право виробництва, зберігання, оптової та роздрібною торгівлі пальним, та місць виробництва, зберігання, оптової та роздрібною торгівлі пальним](#).

Дозвільні документи в закупівлях

Згідно з пунктом 17 Особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», затверджених постановою Кабінету Міністрів України [від 12.10.2022 № 1178](#) (далі — Особливості), договір про закупівлю за результатами проведеної закупівлі згідно з пунктами 10 і 13 цих особливостей укладається відповідно до Цивільного і Господарського кодексів України з урахуванням положень статті 41 Закону, **крім частин другої – п'ятої, сьомої – дев'ятої статті 41 Закону**, та цих особливостей.

У свою чергу, **сама частина 2 статті 41 Закону передбачала надання переможцем закупівлі копії ліцензії або документа дозвільного характеру** (у разі їх наявності) на провадження певного виду господарської діяльності, якщо отримання дозволу або ліцензії на провадження такого виду діяльності передбачено законом та якщо про це було зазначено у тендерній документації / оголошенні про проведення спрощеної закупівлі чи вимагалось замовником під час переговорів у разі застосування переговорної процедури закупівлі.

Замовники можуть вимагати надання учасником дозвільних документів на підставі частини 3 статті 22 Закону, якщо вид діяльності, який необхідний для виконання договору про закупівлю, підлягає ліцензуванню згідно з Законом про ліцензування видів господарської діяльності або згідно з іншими спеціалізованими законодавчими актами, та відсутня інформація у відкритих публічних електронних реєстрах, доступ до яких є вільним, про наявність в учасника декларативних або дозвільних документів (*оскільки замовник не вимагає документального підтвердження інформації про відсутність підстав для відхилення тендерної пропозиції учасника процедури закупівлі та/або переможця, визначених пунктом 47 цих особливостей, у разі, коли така інформація є публічною, що оприлюднена у формі відкритих даних згідно із Законом України «Про доступ до публічної інформації», та/або міститься у відкритих публічних електронних реєстрах, доступ до яких є вільним, та/або може бути отримана електронною системою закупівель шляхом обміну інформацією з іншими державними системами та реєстрами*).

Однак, зважаючи на описане вище у цій статті, на провадження окремих видів діяльності не потрібно отримувати дозвільних документів.

Таким чином, прямий взаємозв'язок необов'язковості отримання документів дозвільного характеру та публічних закупівель зводиться до того, що **на певні види діяльності потрібно отримати декларацію замість ліцензії**, тому замовникам варто передбачати в тендерній документації надання учасниками саме декларації про провадження господарської діяльності (виключно на ті види діяльності, на які у період воєнного стану необов'язково отримувати дозвільні документи).

Доцільно прочитати [«Вимога щодо надання дозвільного документа: практика АМКУ»](#).

Практика АМКУ щодо дозвільних документів

Кейс 1. UA-2023-04-28-002782-а

Скаржник зазначає, що відповідно до положень Додатка 4 до тендерної документації передбачено: «Ліцензія на господарську діяльність з будівництва об'єктів, що за класом наслідків відповідає (відповідальності) / належать до об'єктів СС2».

Суб'єкт оскарження вважав вказану вимогу незаконною та дискримінаційною, адже скаржник не міг надати ліцензію на господарську діяльність з будівництва об'єктів, що за

класом наслідків (відповідальності) відповідають / належать до об'єктів СС2, зокрема тому, що постановою Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 № 314 «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану» встановлено, що у період воєнного стану право на провадження господарської діяльності може набуватися суб'єктами господарювання на підставі подання декларації про провадження господарської діяльності, без отримання документів дозвільного характеру.

Скаржник, відповідно, просив Комісію зобов'язати замовника внести зміни до тендерної документації та надати можливість підтвердити можливість провадження господарської діяльності шляхом надання декларації про провадження господарської діяльності.

АМКУ у своєму рішенні погодився із позицією скаржника та наголосив, що відповідно до пункту 1 постанови Кабінету Міністрів України від 18.03.2022 № 314 «Деякі питання забезпечення провадження господарської діяльності в умовах воєнного стану»:
«Відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 «Про введення воєнного стану в Україні» Кабінет Міністрів України постановляє: 1. Установити, що: 1) у період воєнного стану право на провадження господарської діяльності може набуватися суб'єктами господарювання на підставі безоплатного подання до органів ліцензування, дозвільних органів та суб'єктів надання публічних (електронних публічних) послуг декларації про провадження господарської діяльності».

Отже, АМКУ дійшов висновку, що замовник не обґрунтував необхідність встановлення у документації наведеної вище вимоги документації у вказаній редакції та що, виходячи з наведеного, взяти участь у процедурі закупівлі зможуть суб'єкти господарювання, які можуть надати саме ліцензію на господарську діяльність з будівництва об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) відповідають / належать до об'єктів СС2, що є дискримінаційним щодо інших суб'єктів господарювання, у тому числі скаржника.

Кейс 2. UA-2024-06-11-002333-а

Тут скаржнику довелося двічі подавати скаргу на умови документації, адже першого разу замовник не виконав рішення АМКУ. Позиція АМКУ в обох рішеннях зводилася до того ж, що наведено у кейсі 1, тобто, зокрема, АМКУ прямо вказав: *«За таких умов взяти участь у Процедурі закупівлі зможуть лише ті суб'єкти господарювання, які зможуть надати саме копію ліцензії Державної архітектурно-будівельної інспекції України на право провадження господарської діяльності, що є предметом закупівлі робіт з капітального*

ремонту, що є дискримінаційним по відношенню до інших суб'єктів господарювання, у тому числі Скаржника».

До речі, таке невиконання рішення АМКУ не залишилося «непоміченим», адже Держаудитслужбою було здійснено моніторинг процедури закупівлі та було виявлено ряд порушень, **одне із яких стосувалось невиконання рішення Антимонопольного комітету України** як органу оскарження за результатами розгляду скарг суб'єктів оскарження, подання яких передбачено законом.

Кейс 3. UA-2024-04-05-006909-а

У цьому випадку скаржник оскаржував рішення замовника про відхилення його пропозиції з підстави ненадання ліцензії або витягу з реєстру будівельної діяльності.

У цьому разі АМКУ став на бік замовника, вказуючи: *«Разом з тим Скаржник не надав ліцензію, видану учаснику на провадження будівельної діяльності з відповідним класом наслідків (відповідальності) ССЗ або витяг з Реєстру будівельної діяльності щодо наявності в учасника чинної відповідної Ліцензії. Враховуючи наведене, Пропозиція Скаржника була правомірно відхилена Замовником з наведеної вище підстави, у зв'язку з чим відсутні підстави для задоволення Скарги в цій частині».*

Тобто скаржнику треба було оскаржувати умови тендеру на етапі подання тендерних пропозицій, адже за загальним правилом тендерна пропозиція учасника повинна відповідати тендерній документації замовника. Також маєте нагоду завантажити приклад **[довідки щодо відсутності ліцензії.](#)**

Підсумки

Наразі деякі види діяльності звільнені від обов'язку отримання документів дозвільного характеру. Натомість замість вказаних дозвільних документів потрібно подати декларацію про провадження господарської діяльності.

Радимо як замовникам, так і учасникам ознайомитися із наведеними у статті нормативно-правовими актами, зокрема із постановою Кабміну № 314 від 18.03.2022. Учасникам — для розуміння своїх дій у разі, якщо їх вид діяльності звільнено від обов'язкового отримання документів дозвільного характеру. Замовникам же варто ознайомитися із вказаними НПА, щоб передбачати у тендерній документації можливість надання учасниками декларації на

ті види діяльності, на які вона дозволяє (тобто ті, які НЕ вказані у постанові). На решту ж видів діяльності, який документ потрібен, «підкаже» Постанова № 314.

Варто також зазначити, що у тендерній документації (якщо предмет закупівлі підлягає ліцензуванню) варто передбачити подання учасниками у складі пропозицій декларації про провадження господарської діяльності, аби уникнути дискримінації та, як наслідок, запобігти затягуванню процедури закупівлі у випадку оскарження умов документації.

Наостанок зафіксуємо перелік видів господарської діяльності, які НЕ можуть провадитися на підставі подання декларації в умовах воєнного стану.

Перелік видів господарської діяльності, які не можуть провадитися на підставі подання декларації в умовах воєнного стану

Вид господарської діяльності	Вид документа, який дає право на провадження господарської діяльності
Діяльність у сфері використання ядерної енергії, крім провадження видів діяльності з використання джерел іонізуючого випромінювання, а саме: отримання (придбання), передача (збут), зберігання рентгенодіагностичних генеруючих джерел іонізуючого випромінювання, що здійснюються закладами охорони здоров'я державної та комунальної форми власності та суб'єктами господарювання, які є замовниками закупівель та належать до сфери управління МОЗ	ліцензія
Діяльність банків пуповинної крові, інших тканин і клітин людини згідно з переліком, затвердженим МОЗ	ліцензія
Управління небезпечними відходами	ліцензія

<p>Геологічне вивчення нафтогазоносних надр, у тому числі дослідно-промислова розробка родовищ з подальшим видобуванням нафти і газу (промислова розробка родовищ), видобування нафти і газу (промислова розробка родовищ), будівництво та експлуатація підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі підземних сховищ нафти чи газу та споруд для захоронення відходів виробництва нафтогазової галузі і супутніх вод.</p> <p>Геологічне вивчення, у тому числі дослідно-промислова розробка, корисних копалин з подальшим видобуванням корисних копалин (промислова розробка родовищ); видобування корисних копалин; будівництво та експлуатація підземних споруд, не пов'язаних з видобуванням корисних копалин, у тому числі споруд для підземного зберігання нафти, газу та інших речовин і матеріалів, захоронення шкідливих речовин і відходів виробництва, скидання стічних вод, отримання геотермальної енергії (теплової енергії надр), експлуатації підземних споруд, пов'язаної із запобіганням підтопленню навколишнього природного середовища внаслідок закриття шахт; створення геологічних територій та об'єктів, що мають важливе наукове, культурне, санітарно-оздоровче значення (наукові полігони, геологічні заповідники, заказники, пам'ятки природи, лікувальні, оздоровчі заклади) (крім нафтогазоносних надр); виконання робіт (провадження діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції</p>	<p>спеціальний дозвіл на користування надрами</p>
<p>Перевезення радіоактивних матеріалів (міжнародне перевезення)</p>	<p>дозвіл</p>
<p>Роботи з радіоактивними речовинами та іншими джерелами іонізуючого випромінювання</p>	<p>дозвіл</p>
<p>Виконання певних видів робіт чи операцій на етапі експлуатації та закриття сховища для захоронення радіоактивних відходів</p>	<p>дозвіл</p>
<p>Виконання певних видів робіт чи операцій на окремих етапах життєвого циклу ядерної установки (крім окремого дозволу на експлуатацію ядерної установки після виникнення радіаційних аварійних ситуацій або реалізації проектних вихідних подій з радіаційними наслідками, або перевищення проектних експлуатаційних меж пошкодження ядерного палива, окремого дозволу на пуск ядерної установки після планово-попереджувального ремонту з перевантаженням активної зони та окремого дозволу на етапі зняття з експлуатації ядерної установки)</p>	<p>дозвіл</p>
<p>Пуск ядерної установки після планово-попереджувального ремонту з перевантаженням активної зони</p>	<p>дозвіл</p>

Експлуатація ядерної установки після виникнення радіаційних аварійних ситуацій або реалізації проектних вихідних подій з радіаційними наслідками, або перевищення проектних експлуатаційних меж пошкодження ядерного палива	дозвіл
Використання земель і водойм, розташованих у санітарно-захисній зоні ядерної установки, об'єкта, призначеного для поводження з радіоактивними відходами, уранового об'єкта	дозвіл
Виробництво джерел іонізуючого випромінювання	ліцензія
Переробка, зберігання радіоактивних відходів	ліцензія
Проведення господарської діяльності з підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів з фізичного захисту ядерних установок, ядерних матеріалів, радіоактивних відходів, інших джерел іонізуючого випромінювання	ліцензія
Переробка уранових руд	ліцензія
Проведення господарської діяльності з підготовки персоналу для експлуатації ядерної установки	ліцензія
Проведення діяльності, пов'язаної із здійсненням персоналом безпосереднього управління реакторною установкою, та діяльності посадових осіб експлуатуючої організації, до службових обов'язків яких належить здійснення організаційно-розпорядчих функцій, пов'язаних із забезпеченням ядерної та радіаційної безпеки	ліцензія
Діяльність експлуатуючої організації на окремому етапі життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів: будівництво сховища для захоронення радіоактивних відходів	ліцензія
Діяльність експлуатуючої організації на окремому етапі життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів: будівництво та введення в експлуатацію ядерної установки	ліцензія
Діяльність експлуатуючої організації на окремому етапі життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів: експлуатація ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів	ліцензія
Діяльність експлуатуючої організації на окремому етапі життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів: закриття сховища для захоронення радіоактивних відходів	ліцензія

Діяльність експлуатуючої організації на окремому етапі життєвого циклу ядерної установки або сховища для захоронення радіоактивних відходів: зняття з експлуатації ядерної установки	ліцензія
Спеціальне водокористування	дозвіл
Оцінка впливу на довкілля	висновок
Транскордонне перевезення небезпечних відходів	письмова згода (повідомлення)
Спеціальне використання природних ресурсів у межах територій та об'єктів природно-заповідного фонду	дозвіл
Спеціальне використання лісових ресурсів	спеціальний дозвіл на спеціальне використання лісових ресурсів (лісорубний квиток, ордер, лісовий квиток)
Виробництво та ремонт вогнепальної зброї невійськового призначення і боєприпасів до неї, холодної зброї, пневматичної зброї калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду. Торгівля вогнепальною зброєю невійськового призначення та боєприпасами до неї, холодною зброєю, пневматичною зброєю калібру понад 4,5 міліметра і швидкістю польоту кулі понад 100 метрів на секунду	ліцензія
Виробництво вибухових матеріалів промислового призначення за переліком, що визначається Кабінетом Міністрів України	ліцензія
Виробництво особливо небезпечних хімічних речовин, перелік яких визначається Кабінетом Міністрів України	ліцензія
Перевезення пасажирів, небезпечних вантажів та небезпечних відходів автомобільним, залізничним транспортом, міжнародні перевезення пасажирів та вантажів автомобільним транспортом	ліцензія, інші дозвільні документи
Виробництво спеціальних засобів, заряджених речовинами сльозоточивої та дратівної дії, індивідуального захисту, активної оборони та їх продаж	ліцензія
Виконання підготовчих робіт, визначених будівельними нормами	повідомлення про початок виконання підготовчих робіт
Виконання будівельних робіт на об'єктах будівництва, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з незначними наслідками (СС1)	повідомлення про початок виконання будівельних робіт
Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з незначними наслідками (СС1)	декларація про готовність об'єкта до експлуатації

Виконання підготовчих робіт (якщо вони не були виконані раніше згідно з повідомленням про початок виконання підготовчих робіт) і будівельних робіт на об'єктах будівництва, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками	дозвіл на виконання будівельних робіт
Прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об'єктів, що за класом наслідків (відповідальності) належать до об'єктів з середніми (СС2) та значними (СС3) наслідками	сертифікат про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкта
Виробництво лікарських засобів, імпорт лікарських засобів (крім активних фармацевтичних інгредієнтів), оптова та роздрібна торгівля лікарськими засобами	ліцензія
Культивування рослин, включених до таблиці I переліку наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 6 травня 2000 р. № 770, розроблення, виробництво, виготовлення, зберігання, перевезення, придбання, реалізація (відпуск), ввезення на територію України, вивезення з території України, використання, знищення наркотичних засобів, психотропних речовин і прекурсорів, включених до зазначеного переліку*	ліцензія, інші дозвільні документи
Банківська діяльність, діяльність з надання фінансових послуг та діяльність з надання банкам послуг з інкасації	ліцензія, інші дозвільні документи
Діяльність у галузі телебачення і радіомовлення	ліцензія
Надання послуг у галузі криптографічного захисту інформації (крім послуг електронного цифрового підпису) та технічного захисту інформації	ліцензія, інші дозвільні документи
Випуск та проведення лотерей	ліцензія
Діяльність на ринку азартних ігор	ліцензія
Діяльність, пов'язана з розробленням, виготовленням, постачанням технічних засобів розвідки (критерії належності до технічних засобів розвідки визначаються розвідувальними органами України)	ліцензія
Зовнішньоекономічна діяльність	ліцензія
Повірка засобів вимірювальної техніки, що перебувають в експлуатації та застосовуються у сфері законодавчо регульованої метрології	свідоцтво про уповноваження
Виконання як третьою стороною певних завдань з оцінки відповідності, визначених у відповідному технічному регламенті	свідоцтво про призначення органу з оцінки відповідності

<p>Затвердження технологічних процесів виконання нерознімних з'єднань, персоналу, який виконує нерознімні з'єднання, та/або персоналу, який проводить неруйнівний контроль, згідно з технічним регламентом щодо обладнання, що працює під тиском</p>	<p>свідоцтво про призначення визнаної незалежної організації</p>
<p>Діяльність із ввезення видавничої продукції, що має походження або виготовлена та/або ввозиться з території держави-агресора, тимчасово окупованої території України</p>	<p>дозвіл</p>
<p>Діяльність у сфері охорони культурної спадщини, вивезення (тимчасового вивезення) культурних цінностей, зокрема ведення робіт, пов'язаних з діяльністю щодо охорони і вивчення археологічної спадщини; проведення робіт на пам'ятках місцевого значення (крім пам'яток археології), їх територіях та в зонах охорони, реєстрація дозволів на проведення археологічних розвідок, розкопок; проведення робіт на пам'ятках національного значення, їх територіях та в зонах охорони, на охоронюваних археологічних територіях, в історичних ареалах населених пунктів; відчуження або передача пам'яток місцевого та національного значення їх власниками чи уповноваженими ними органами іншим особам у володіння, користування або управління; реалізація програм та проектів містобудівних, архітектурних і ландшафтних перетворень, будівельних, меліоративних, шляхових, земельних робіт, реалізація яких може позначитися на стані пам'яток місцевого значення, їх територій і зон охорони; вивезення (тимчасове вивезення) культурних цінностей; проведення робіт, пов'язаних з археологічними дослідженнями; проведення земляних робіт на території пам'яток, охоронюваних археологічних територіях, у зонах охорони, в історичних ареалах населених місць; проведення пошукових робіт з дослідження решток життєдіяльності людини, що міститься під землею поверхнею, під водою; переміщення (перенесення) пам'яток місцевого та національного значення; погодження науково-проектної документації на виконання робіт з консервації, реставрації, реабілітації, музеєфікації, ремонту та пристосування пам'яток місцевого та національного значення; погодження проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок, розташованих на території пам'яток національного значення, їх охоронних зон та охоронюваних археологічних територіях</p>	<p>дозвіл, погодження, висновки</p>
<p>Користування радіочастотним спектром</p>	<p>ліцензія</p>
<p>Користування ресурсом нумерації</p>	<p>дозвіл</p>
<p>Діяльність з медичної практики*</p>	<p>ліцензія</p>

Діяльність у сфері електроенергетики, на ринку природного газу, з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, з виробництва теплової енергії, транспортування теплової енергії магістральними і місцевими (розподільними) тепловими мережами, постачання теплової енергії та інша діяльність, ліцензування якої здійснює НКРЕКП, відповідно до закону	ліцензія
Діяльність, пов'язана з розробленням, виготовленням, постачанням спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації	ліцензія, інші дозвільні документи
Професійна діяльність на ринках капіталу та організованих товарних ринках	ліцензія, інші дозвільні документи
Діяльність у зонах відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення	дозвільні документи
Ввезення в Україну і вивезення за її межі об'єктів тваринного світу	дозвіл або сертифікат
Ввезення в Україну і вивезення за її межі об'єктів рослинного світу	дозвіл або сертифікат
Імпорт та експорт зразків видів дикої фауни і флори, пересувні виставки, реекспорт та інтродукція з моря зазначених зразків, які є об'єктами регулювання Конвенції про міжнародну торгівлю видами дикої фауни і флори, що перебувають під загрозою зникнення, в частині осетрових риб і виробленої з них продукції	дозвіл або сертифікат
Діяльність у сфері виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим та зерновим дистилятом, біоетанолом, алкогольними напоями та тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, і паливом, зберігання пального, що здійснюється відповідно до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального»	ліцензія
Здійснення операцій з оброблення відходів	дозвіл
Спеціальне використання водних біоресурсів у рибогосподарських водних об'єктах (їх частинах) (для здійснення промислового рибальства, дослідного вилову)	дозвіл

* Крім діяльності, яка провадиться військовими частинами (військовими закладами, установами), військовослужбовці яких здійснюють бойові (спеціальні) завдання, беруть безпосередню участь у бойових діях або здійсненні заходів, необхідних для забезпечення

оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, перебуваючи на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, включених до Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією, затвердженого Мінреінтеграції.

Читайте також [«Ліцензування в будівництві та його декларативна альтернатива. Зміни під час дії воєнного стану»](#).